

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2021 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Renata Lech

Protokolant: sekretarz sądowy Daria Bernacka

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2021r. w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. R. i M. W.**

przeciwko **D. W. i Gminie S.**

o ochronę dóbr osobistych i zadośćuczynienie

1. nakazuje pozwanej D. W. przeproszenie powódki M. W. przez odczytanie, na najbliższej po uprawomocnieniu się wyroku sesji Rady Gminy S., oświadczenia następującej treści:

„Przepraszam **Panią M. W.** za naruszenie jej dóbr osobistych w postaci czci, godność, dobrego imienia i prawa do prywatności przez ujawnienie na sesji Rady Gminy S. w dniu 26 lutego 2021r. danych dotyczących jej życia prywatnego związanych z faktem zajmowania lokalu gminnego i rozliczeń z tym związanych.”

2. oddała powództwo powódki M. W. w pozostałej części;

3. oddała powództwo powódki K. R. w całości;

4. znosi wzajemnie koszty procesu pomiędzy powódką M. W. a pozwaną D. W.;

5. nie obciąża powódki M. W. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanej Gminy S.;

6. zasądza od powódki K. R. na rzecz pozwanej D. W. kwotę 2.537,00 zł (dwa tysiące pięćset trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

7. zasądza od powódki K. R. na rzecz pozwanej Gminy S. kwotę 2.537,00 zł (dwa tysiące pięćset trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 434/21

UZASADNIENIE

(pkt 1 wyroku z dnia 3 listopada 2021r.)

W pozwie z dnia 24 marca 2021r. **powódki K. R. i M. W.**, reprezentowane przez pełnomocnika radcę prawnego Z. N., wystąpiły przeciwko **pozwany: D. W. i Gminie S.** o ochronę dóbr osobistych. Wniosły o zobowiązanie pozwanej D. W. do złożenia na najbliższej (po wydaniu wyroku) sesji Rady Gminy S. oświadczenia o treści: „Przepraszam Panią Radną K. R. oraz jej córkę M. W. za publiczne ujawnienie danych ich dotyczących, szczegółów

z ich życia na sesji Rady Gminy S. w dniu 26 lutego 2021r.” Wniosły także o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powódek kwoty 10.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu do dnia zapłaty (k. 1-2).

Pozwana D. W., reprezentowana przez pełnomocnika adwokata M. S., nie uznała żądania pozwu i wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Pozwana zaprzeczyła, aby na sesji Rady Gminy S. w dniu 26 lutego 2021r. zaatakowała słownie powódkę K. R.. Wskazała, iż zadała powódcie pytanie odpowiadające w swej treści pytaniom zadawanym przez K. R.. Wyjaśniła ponadto, iż nieprawdą jest jakoby uzyskała jakiekolwiek informacje dotyczące pozwanej M. W. w sposób nielegalny. Zadawane przez nią pytania dotyczące pozwanej wynikały z wiedzy jaką uzyskała będąc radną Gminy S. (k. 20).

Pozwana Gmina S., reprezentowana przez pełnomocnika radcę prawnego A. J., nie uznała żądania pozwu i wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Pozwana zaprzeczyła, aby swoim działaniem lub działaniem pracowników Urzędu Gminy w S. ujawniła fakt zatrudnienia powódki M. W. w Urzędzie Gminy S.. Wskazała, iż powódka była zatrudniona na stanowisku robotnika gospodarczego w Referacie (...), (...) i do jej obowiązków należały różnorodne czynności na halach sportowych należących do gminy. Z uwagi na charakter wykonywanej pracy miała ona kontakt i była widziana przez bardzo liczne grono osób korzystających z obiektów sportowych. Zatem wiedza o jej zatrudnieniu była powszechnie dostępna. Podobnie fakt zamieszkiwania przez powódkę w lokalu komunalnym – z uwagi na niewielką liczbę lokali komunalnych w Gminie oraz niezbyt liczną społeczność pozwanej Gminy – był również faktem znanym szerszemu kręgowi osób. Odnosząc się natomiast do kwestii domniemanego udostępnienia informacji o ewentualnym zadłużeniu pozwanej M. W., pozwana Gmina zaprzeczyła, aby poprzez jej działanie lub zaniechanie ujawniono przedmiotowe informacje (k. 25-26).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 lutego 2021r. odbyła się sesja Rady Gminy S.. Obrady były publicznie udostępnione na żywo w Internecie poprzez YouTube. Zostały również zarejestrowane i są nadal dostępne.

(dowód: okoliczność bezsporna, nagranie przebiegu sesji Rady Gminy, k. 3)

Obrady prowadziła Przewodnicząca Rady Gminy S. B. S.. W końcowej fazie obrad podczas, podczas tzw. „spraw różnych”, powódka radna K. R. zadała skierowane do Przewodniczącej Rady Gminy pytanie: „Czy to prawda, że syn Pani radnej D. W. został zatrudniony w jednostce podległej gminie – Zakładzie (...) w S.?” W dalszej części wypowiedzi zapytała, czy ewentualne zatrudnienia syna pozwanej nie wiążane się z tym, że ma on problemy ze zdrowiem i ma służyć temu, aby uzyskać prawo do zasiłku chorobowego.

W odpowiedzi na powyższe pytanie powódki pozwana D. W. przyznała, iż jej syn jest zatrudniony w Zakładzie (...), ale jednocześnie wskazała, iż ona nie ponosi za to odpowiedzialności, bo jej syn jest pełnoletni, złożył podanie i został zatrudniony przez dyrektora Zakładu.

(dowód: nagranie przebiegu sesji Rady Gminy, k. 3, zeznania powódki K. R., k. 43-verte-44, min. 00:13:40-00:24:40, zeznania pozwanej D. W., k. 45, min. 00:34:56-00:48:04)

Powódka K. R. chciała uzyskać informacje o zatrudnieniu syna pozwanej D. W., gdyż zwróciło się do niej jako do radnej kilku mieszkańców gminy z pytaniami dotyczącymi tej kwestii, wskazując, iż sami poszukują zatrudnienia, złożyli pisma w Zakładzie (...). Uzyskali odpowiedź, iż na razie nie ma możliwości ich zatrudnienia, po czym dowiedzieli się o zatrudnieniu w tym samym czasie w Zakładzie (...) syna radnej W..

(dowód: nagranie przebiegu sesji Rady Gminy, k. 3, zeznania powódki K. R., k. 43-verte-44, min. 00:13:40-00:24:40)

W następstwie pytania zdanego przez powódkę K. R., pozwana skierowała do niej zapytanie. Zapytała, czy to prawda, że mąż powódki pracuje na oczyszczalni, czy jej córka nie pracowała w zakładzie gminnym, czy jej córka nie wynajmowała mieszkania komunalnego i czy nie zrobiła zadłużenia za ten lokal.

(dowód: nagranie przebiegu sesji Rady Gminy, k. 3, zeznania powódki K. R., k. 43-verte-44, min. 00:13:40-00:24:40, zeznania pozwanej D. W., k. 45, min. 00:34:56-00:48:04)

Powódka M. W. była zatrudniona na stanowisku robotnika gospodarczego w Referacie (...), (...) i do jej obowiązków należały różnorodne czynności na halach sportowych należących do gminy. Z uwagi na charakter wykonywanej pracy miała ona kontakt i była widziana przez bardzo liczne grono osób korzystających z obiektów sportowych. Zatem wiedza o jej zatrudnieniu była powszechnie dostępna. Podobnie fakt zamieszkiwania przez powódkę w lokalu komunalnym w S. – z uwagi na niewielką liczbę lokali komunalnych w Gminie (w S. gmina dysponowała w tym czasie czterema lokalami komunalnymi) oraz niezbyt liczną społeczność pozwanej Gminy – był również faktem znanym szerszemu kręgowi osób.

(dowód: zeznania powódki K. R., k. 43-verte-44, min. 00:13:40-00:24:40, zeznania pozwanej D. W., k. 45, min. 00:34:56-00:48:04)

Pozwana jako radna miała dostęp do informacji urzędowych dotyczących finansów gminy, zapoznała się z udostępnionym radnym dokumentem w postaci protokołu kontroli przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową. Z tego dokumentu wynikało, iż jest zadłużenie związane z wynajmowaniem przez gminę lokalu socjalnego we wsi S.. W dokumencie tym nie było wskazane dane personalne dłużnika. Żaden z pracowników Urzędu Gminy w S. nie przekazywał pozwanej informacji dotyczące powyższych faktów.

(dowód: zeznania pozwanej D. W., k. 45, min. 00:34:56-00:48:04)

Powódka M. W. wysłuchiwała na żywo wypowiedzi pozwanej, gdyż słuchała transmitowanej przez Internet sesji Rady Gminy. Zdenerwowała się, że pozwana publicznie zapytała, czy ma zadłużenie za wynajmowany lokal komunalny. Powyższa sytuacja wpłynęła negatywnie na wizerunek powódki M. W.. Była ona „zaczepiana” na ulicy przez znajomych i nieznajomych ludzi, którzy pytali ją, czy to prawda, że zadłużyła mieszkanie komunalne. Niektórzy zarzucali jej, że oszukała gminę, że uciekła z długiem.

Powódka ma zadłużenie z tego tytułu, która spłaca, jest prowadzona egzekucja komornicza. Powódka opuściła lokal cztery lata temu i nikogo, nawet matki, nie informował, że ma zadłużenie w opłatach. Opuszczając lokal komunalny powódka poprosiła urzędniczkę z Urzędu Gminy S., aby faktu jej zadłużenia nikomu nie ujawniać, nawet jej matce. Otrzymała odpowiedź, iż takie informacje z uwagi na ochronę danych osobowych nie mogą być nikomu ujawnione.

(dowód: zeznania powódki M. W., k. 44verte, min. 00:25:45-00:34:43)

Dokonując powyższych ustaleń faktycznych Sąd oparł się na zeznaniach powódek i pozwanej, zeznania te są spójne, rzeczowe i korespondują ze sobą. Sam przebieg sesji Rady Gminy S. w dniu 26 lutego 2021r. został natomiast udokumentowany załączonym do pozwu nagraniem. W istocie w niniejszym procesie strony zgodnie opisały przebieg zdarzeń. Stan faktyczny zatem nie był przedmiotem sporu. Spór ogniskował się bowiem wokół prawnej oceny tychże faktów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie, tj. w stosunku do powódki M. W. w zakresie roszczenia o ochronę dóbr osobistych i zobowiązania pozwanej do przeproszenia.

Podstawę prawną żądania pozwu w zakresie roszczenia o ochronę dóbr osobistych stanowi norma art. 23 i 24 k.c. Zgodnie z przepisem art. 24 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także

żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

W świetle natomiast art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę pieniężną za doznaną krzywdę.

Według powyższych przepisów ochrona dóbr osobistych uzależniona jest od spełnienia dwóch przesłanek: zagrożenia lub naruszenia dóbr osobistych oraz bezprawnego charakteru działania wywołującego wskazany wyżej skutek, przy żądaniu zadośćuczynienia za doznaną wskutek naruszenia dóbr osobistych krzywdę koniecznym jest przy tym wykazanie winy naruszającego.

Kwestia zagrożenia bądź naruszenia dóbr osobistych powinna być ujmowana w płaszczyźnie faktycznej i prowadzić do ustalenia, czy dane zachowanie, biorąc pod uwagę przeciętne reakcje ludzkie, mogły obiektywnie stać się podstawą do negatywnych odczuć po stronie pokrzywdzonego.

Przy ocenie, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, decydujące znaczenie nie ma subiektywne odczucie osoby, jej indywidualne wartości uczuć i stanu psychicznego, ale to, jaką reakcję wywołuje naruszenie w społeczeństwie. Należy więc przyjmować koncepcję obiektywną naruszenia dobra osobistego w kontekście całokształtu okoliczności sprawy (por. wyr. SN z 26.10.2001 r., V CKN 195/01, L.).

Ustawodawca uzależnia udzielenie ochrony dobrom osobistym na podstawie przepisu art. 24 § 1 KC od uznania, że zachowanie prowadzące do zagrożenia (lub naruszenia) dóbr osobistych nosi znamiona bezprawności. Powszechnie przyjmuje się, że bezprawność powinna być traktowana w kategoriach obiektywnej (przedmiotowej) kwalifikacji czynu z punktu widzenia jego zgodności z ustawą i zasadami współżycia społecznego. Działaniem bezprawnym jest działanie sprzeczne z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, a bezprawność wyłącza działanie mające oparcie w przepisach prawa, zgodne z zasadami współżycia społecznego, działanie za zgodą pokrzywdzonego oraz w wykonywaniu prawa podmiotowego (por. wyr. SN z 4.6.2003 r., I CKN 480/01, L.).

Niewątpliwym ułatwieniem w zakresie dochodzenia odpowiedzialności za zagrożenie (naruszenie dóbr osobistych) jest posłużenie się przez ustawodawcę domniemaniem bezprawności.

W procesie zatem powód winien wykazać, że jego dobro osobiste zostało naruszone, zaś pozwany chcąc obalić domniemanie bezprawności, winien wykazać, że jego działanie nie było bezprawne. Bezprawne jest przy tym zachowanie sprzeczne z szeroko rozumianym porządkiem prawnym, w więc normami prawnymi lub regułami postępowania wynikającymi z zasad współżycia społecznego. Działanie nie jest bezprawne, gdy jest oparte na obowiązującym przepisie prawa lub stanowi wykonywanie prawa podmiotowego.

W ocenie Sądu w świetle całokształtu zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego należało uznać, iż pozwana dopuściła się naruszenia dóbr osobistych powódki M. W., tj. jej czci, godności, dobrego imienia i prawa do prywatności poprzez ujawnienie na sesji Rady Gminy S. w dniu 26 lutego 2021r. danych dotyczących jej życia prywatnego związanych z faktem zajmowania lokalu gminnego i rozliczeń z tym związanych. Podczas transmitowanej na żywo w Internecie sesji pozwana zapytała matkę powódki także radną K. R., m.in. czy jej córka nie wynajmowała mieszkania komunalnego i czy nie zrobiła zadłużenia za ten lokal. Pozwana jako radna miała dostęp do protokołu kontroli R., z którego wynikało, iż w związku z wynajmowaniem lokalu gminnego w S. (jednego z pięciu) jest zadłużenie. Powyższa wypowiedź pozwanej, aczkolwiek nie zawiera stwierdzenia o zadłużeniu powódki M. W., winna być jednak kwalifikowana jako naruszenie jej dóbr osobistych, biorąc pod uwagę kontekst wypowiedzi, jej publiczny charakter oraz konsekwencje dla powódki. Istotnym jest również i to, że powódki jako córka radnej jest osobą rozpoznawalną w niedużej lokalnej społeczności. W następstwie opisanego zachowania pozwanej zaczęła doświadczać przejawów napiętnowania społecznego. Powyższa sytuacja wpłynęła negatywnie na wizerunek powódki M. W.. Była

ona „zaczepiana” na ulicy przez znajomych i nieznajomych ludzi, którzy pytali ją, czy to prawda, że zadłużyła mieszkanie komunalne. Niektórzy zarzucali jej, że oszukała gminę, że uciekła z długiem.

Zadane publicznie, podczas transmitowanej w Internecie sesji Rady Gminy S., pytanie dotyczące tak wrażliwych danych jak sytuacja finansowa powódki, będącej córką radnej, musi być kwalifikowane jako naruszenie dóbr osobistych w postaci dobrego imienia, czci, godności i prawa do prywatności. Spowodowało to powszechne, wśród tak małej społeczności wiejskiej, zainteresowanie osobą powódki, zwłaszcza wobec faktu, iż jej matka powódka K. R. pełni funkcję publiczną oraz .

Mając powyższe na uwadze Sąd uwzględnił żądanie pozwu wobec powódki M. W. i nakazał pozwanej przeproszenie powódki przez odczytanie na najbliższej po uprawomocnieniu się wyroku sesji Rady Gminy S. oświadczenia o treści opisanej w pkt 1 wyroku.

SSO Renata Lech

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanej D. W..

17 listopada 2021r.

SSO Renata Lech